Dunya Lahi Nuvuu Lonyisia Va

Magona Yepei

A jifa kiliyei na kε numu vuu kpεlεε ti maa hεwulei lo towa kpaupau le laha va, tonya kεε ndilεli dunyihu.

A jifa ngawuleehu kee baagbuala nuvugaa ti lonyisia ma ti wanga a pie hindangaa na hii i wotea a nemahugili waa nuvuu ma, dunya ninahu mia mahoingo muvuu i gu i yepe kia ngi longola, kee ngi lanayei kee ngi lima hinda.

A jifa maa ii houni nu mu vuu i wote a ko gomo mahaya nyamu nyamu kee nduwo ya yeya, ke mahoingoe sawei i nuvuu lonyii mavale,

A jifa mahoingo ndiamoyei na ndolesialuahu i leguloma,

A jifa nungei nasia ti ndolei kpɛlɛ ti woyilɛi na hu ti lanaya gɛnga kolo yayilingoihu,

Kεε nuvuu lonya, ngi nuvuu ya, ngi yεyei kεε hindui taa nyahii ti lonyεi maahεwu lei, kεε gboma ti ti lia yilinga ko yange yange kεε ndevu yekpe la i lε guloma.

A jifa ndolei nasia ti dunyi hu ti lahei wumbua a ngoyila koo ti to ke baago ma a yelo na nuvuu va kee ngi lonya ya va,

A jifa kiliyei yaa numu kpelehu hinda yayilingoi ji a lelo guloma,

Fale naa

Komewai na ta toli a

Genela Asembili

Ndenga Ye

Dunya Lahei ji nuvuu lonyinsia va i wote a ŋaiki numui kpɛlɛɛ kɛɛ ndolei kpɛlɛɛ va nahii kɛ numu gbi oo ngoyila hugbatɛ gbi na hinda yayilingoi ji ngi ɛnmahu kpotu i lapi kpugu kpugu a numu gaalahu wie i to kɛ bagooma iyɛ tonɛi jisia ma kɛɛ hugbɛmboi jisia nungei nasia wɛti yei ndoo kpɛlɛ hugbatai ji hu, kɛɛ nasia ti ndolongaa hu nahi tii yee ndolo kpɛlɛ hugbatɛi jisia bu.

1. Ngayilii Ye Ngilei

Numuvuisia Kpɛlɛɛ ta ti le tɛ yɛ nduwɔ ya hu, tao ti nuvuu yei kɛɛ ti lɔnyi maa hɛwungɔ. Kiiya kɛɛ hindaluahu gɔɔla a yɛlɔ ti hun. Fale mahoungɔ ti ti nyɔnyɔhu hoi kia ndeegaa.

2. Ngayilii Ye Fele Yei

Hugbatei ji numu kpelee lo va, nu genyei, ngi luwu yegii, nyaha oo hindgo, nu layia, Ngewoi na a feli, ngi gilii yei, ngi le gi kee ngi gbate ii ma.

Tao maa ii houni nduahu ge i waa nungaa luahu jifa tii gbuani ndolo yilahu, oo jifa tia heini ti yekpe va oo tii yekpe va.

3. Ngayilii Ye Sawa Yei

Nuvuu gbi ngi lonya mia koo ndevu i ye ngi hu, koo aa ye nuu bu, tao koo mahungbee i ye ngi ma.

4. Ngayilii Ye Naani Yei

Maa ii houni ti numu gbi hou nduwoya hu, oo ti ngi waa monemone hinda hu, maa ii houni nuu maajia va nduwoya hu, tao gboma mahoungo nduwoyei ye keyi kgbi lekee i gboyo.

5. Ngayilii Ye Loolu Yei

Maa ii houni koo ti kpaagba hinda la nuu gbi ma, tao koo ti hinda wee a numu na a ke ke nuvuu yaa a ngie.

6. Ngayilii Ye Weita Yei

Nuvuu gbi lee ngi lonya mia koo sawei i baagoo ngi nuvuu ya ma mia leke gbi.

7. Ngayilii Ye Wəfila Yei

Nuvuu kpelee ti maahewungoe sawei gulo, tao mahoungo sawei i ti mahu wee nahi gbi ee ti hu woyo. Mahoungo sawei i to ke hugbatei ji ee numugbi gbukpuu.

8 Ngayilii Ye Wayakpei

Nuu gbi ngi lonya mia koo sawa kpaambu ngaa yekpe ti ngi lonyii mavale a watii na ngi lonyi nasia ndoo jawei keni numu a nyani ngi ma.

9. Ngayilii Ye Taalui

Maa ii houni ti numu magba, ti ngi wu kpegbema oo ti ngi gbe ngi yee a baama hu we.

10. Ngayilii Ye Puui

Nuu gbi ngi lonya mia nahii ti la nyongaa ngi ma te i ngi maahinda gulanga kolehu oo i sawa kpoukpou nyaninga, koo ti ye njie na le fofohu, tao koo sawakpambu jein jein gongaa ti loo ngi va.

11. Ngayilii Ye Puu Mahuyelei

Nuu gbi ngi lonya mia nahi ti la nyongaa ngi ma hinda ngamu va, taa kiti lewe haani ti ye njie na le fofohu, tao ti jia a sawe panda pandaa.

Maa ii houni ti baa nuu gbi ma a sawahu wee - ndoo yila jawa yo oo ndunya kpɛlɛɛ jawa. Tao gboma maa i houni sawei i kpagbaa la nuu ma na kaahu lewengo sawei na ma i nyanini.

12. Ngayilii Ye Puu Mahufilei

Maa ii houni nuu i yε na nahi ta loko wili ngi bundu hinda hu, ngi ye pεεbu hinda, kɔlei kɛε ngowili na a pili ngitiwoma kia lee ti longɔla, kɛε kakpama a baagbuama hu we. Maa houngɔ sawei i nuu gbi maawεε yεε kakpamεi ji bondayeya.

13. Ngayilii Ye Puumahu Sawei

Mahoungo numu gbi i ye hugbembo hu koo i li mia leke gbi ngi longo i li na, tao koo i hei ndoo gbi leke hu ngi longo i heihu.

Nuu gbi ngi lonya mia koo i gbua ndolo yila hu i li peka hu, i wee a ngi yee oo mbaa tinda, tao koo i yama ngi ndei na hu mia i gbuanina.

14. Ngayilii Ye Puumahu Naanii

Nuu gbi lonya mia koo i ngi yaama lowu kakpama yeye ndoo yeka hu, tao koo i nganei gbuana.

Ye sawei ji ɛɛ lɛkpɛ gbi naleke ye numui ji i ndɔlɔ jawa nyanini, tao i hinda gbulaninga na ndɔlɔ woyila hugbatɛi i loila.

15. Ngayilii Ye Puumahu Looli

Nuu gbi lonya mia koo i wote a ndololii.

Maa i houni koo ti nuu gbi baa a ngi lolii ya, oo koo ti ngi baa a ndololii ya ndoo yekahu.

16. Ngayilii Ye Puumahu Weitei

Hindui taa nyahii na ti lakpango ta soowelo ti ndengaa le, ti genye ii yeni bee yila, tii yeni bee a ndolo yila hunblaa, oo Ngewo veli gbambi yila ma. Ti lonye maahewungo soova, soohu, oo ji ta lo ti gole.

Koo hindui taa nyaha ti soowεε, a nεε pεin ti veinja wε.

Bondei mia ndolei yei kpokui le, fale maahoungo heimii ke ndolo gbi ti bondei mahu gbee kpotu kpotu.

17. Ngayilii Ye Puumahu Woilei

Nuu gbi lonya mia koo i ngi wuma haakangaa majoo, tao gboma koo taa nungaa ti makpoma haaka majoo.

Te nuu gbi haaka gbua ngi yeya kia leke ti longola.

18. Ngayilii Ye Puumahu Waykpei

Nuu gbi loya mia koo i kiiya wee, koo i giila gboo tonysi le oo gboo i lonyani, Ngewos ye gboo ngi longo i feli, ye tonye ji a ngi jein lo koo i ngi giliyei oo ngi yewoveilei wote, I wote bse atayakpe oo taa nungaa, fofohu oo sokuma, koo i nungaa gaa a ngi ngliyei kse ngi yewo hindei.

19. Ngayilii Ye Puumahu Taalui

Nuu gbi lonya mia koo i kiliya wee tao koo i yee kiiyeina le fofohu, yee tonysi ji a peelo yee kiiyei ji nuu gbi εε gbekpa kulo, tao koo i nemahulee kεε ngowii majoo tao koo ta bεε i fe nungaa wε a pele gbi hu we, nahi bandowoma gbi εε waa nduahu.

20. Ngayilii Ye Nugboyongoi

Nuu gbi lonya mia koo taa nungaa ti gome, tao koo taa teini ti lee, i na lee hinda huwu va ii le.

Tεε nguaa numu gbi la a kpoli hale koo i wote a komε ma mo.

21. Ngayilii Ye Nugboyongo-Mahuyelei

Nuu gbi lonya mia koo ngi loko i ye ngi guameti hindeihu, ke bee ta vulii i yehu oo nungaa tia vulii ta lokoloo ti ma.

Nuu gbi lonya mia koo ngi loohu guameti hugbate wie ngoisia ti hiti ngi ma kia lee ta hiti nungaa ye pekeisia ma.

Nungaa mia maahoungo ti ti guameti hei, ti gbayei mia a pie a yenge, hulembinga ta yamalo ti kolei gula, tao ye kolei ji a kgula bunduhulo, nahii nungbi εε gbekpa numu gulo.

22. Ngayilii Ye Nugboyongo-Mahufelei

Numu gbi lee ndololii a ngie, ngi lolei kpoma hugbatɛ wie ngi va, tao koo ngi lolei taa ngitiwoma hugbatɛ ti pee ye kpoma hugbatei na i foo ngi ma, tao a majoolo kialeke ngi lolei gbatɛi kɛɛ ye saweisia ti na, gboma kia lekee ye numui bɛɛ ngi hami gii na, koo wei i lɛgulo.

23. Ngayilii Ye Nugboyongo-Mahusawei

Numu gbi lonya mia koo i yenge, tao koo i ngengei na wie ngi longola, koo i mbεlεhei majoo ngengemei, tao koo ti to kengengei εε ngi lo.

Numu gbi lonya mia, nahii nduahu gbiima, koo ti ngi pawa kia a yenge la.

Ngenge mogbi lonya mia koo ti ngi pawa nahii ta kee ngi mablaa ta ti magbee gbualo hu kia nuvu, tao gboma koo kpoma yeka i yena ngi va.

Ngenge mogbi lonya mia koo i wili hugbatehu na ngenga blaa ma vale.

24. Ngayilii Ye Nugboyongo-Mahunaani

Ngenge mogbi lonya mia koo i levu tao koo i kpele yeka gbua, tao gboma koo aa ngenge huguango waa wie, mahoungo gboma i yaa a ndevu wati majoo, nahi i yaa ye ndevui na wie ma ta yaalo a ngi pawa.

25. Ngayilii Ye Nugboyono-Mahuloolui

Numu gbi lonya mia koo ta kee ngi mablaa ti ye kaahugbua hu, ti mehee yekpe me, ti kula yekpe yili, ti la ndama yekpe, ti hale yekpe majoo, tao gboma guameti i ye na ti va, hugbate yekpe i yena ngi va a watii na ee ye ngege hu, a watii na ngi heigengo, watii na ngi wovang, kee watii na hinda a wa ngi mahu nahii ee gumbu.

Mahoungo gboma hugbate i ye na kuimeisia kee ndengaa va. Mahoungo ndengaa kpelee, naa ti ke taa ti njeni ti soohu oo tii soohu, ye hugbatei ji i ti maa wee.

26. Ngayilii Ye Nugboyongo-Mahuweitei

Numu gbi lonya mia koo i kolo gaa. Maa ii houni navoo hinda i ye kologaala ma, ke bee i wote a ye totomii. Mahoungo kolo gaalei i wote a sawa kpawu kpawu na ndo gbi e gbuama ye totoomi. Nyandengo koo ngenge kolongaa i yna kpoto, kee kolo yalngo gaalei naa va ti nemabu lewengo.

Kələ gaalei i wote a hinda na a nuu lɛ guləma, ngi lənyisia kɛɛ ngi hugbɛmboi. I loko hei hinda yawubu gəəla, hinda bu houla kɛɛ ndiaməya dunyei kpɛlɛɛ luahu, kɛnyɛisia kɛɛ Ngewə vɛli gbambisia luahu, tao kpaya waalə ndələ kpɛlɛ woyila yenge lukuisia hu kəə ndilɛli i li guləma.

Bondeisia ti wote a haala bla ta ke na kaa ye gboo ti leingaa ta pee.

27. Ngayilii Ye Nugboyongo Mahuwofilei

Numu gbi lonya mia koo ngi loko i ye mia a yena ye kondi hinda hu, i ngaa nee ye ye mbembei hu kee sayensi ye tekulomii taa ye nafei.

Numu gbi lonya mia koo mahugbee kpotu kpotu i ye ngi gbate hani ma, i ye a ngole oo hani lalango oo sayensi haaka.

28. Ngayilii Ye Nugboyono Mahuwayakpei

Numu gbi lonya mia koo ngi yee jawa kee ngitiwoma gee i yena, na a to ke dunya lahei jisia ta hitilonga.

29. Ngayilii Ye Nugboyongo Mahutaawui

Numu gbi lee, mia i heina, tao a lena guloma, mahouingo i na hinda hou a loko veinja.

Ji numu a yε ngi lonyei kεε ngi hugbεmboi ya yenge ma, na lee a wote a kpεεnguu a wee a saweilo naa a nuu wεkeisia ti lonyei kεε ti hugbεmboi ma vale, kεε numu kpεlε ti maahinda va ngoyila loohu.

Numu ϵ ye tənyei jisia ke ϵ hugbemboi jisia yayenge nahi kpuangə pilei na ma, tao gbəma $\epsilon\epsilon$ pind ϵ kaa na wooma na ndələ kp ϵ le gomei ti ndani.

30. Ngayilii Ye Numugboyongo Mahupuui

Gbewogbe gbi na kolei ii hu na nu mu a nde ye kenga ti puilo na koo i ndolo oo ngoyila hugbate leenga ti lonyei kee ti hugbemboi mahugbua.